

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 230/06-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júla 2006 predbežne prerokoval sťažnosť I. K. K., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bardejov č. k. 3 C 46/2003-57 z 18. júla 2005 a uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 3 Co 313/05-64 z 21. septembra 2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. januára 2006 doručená sťažnosť I. K. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 C 46/2003-57 z 18. júla 2005 a uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Co 313/05-64 z 21. septembra

2005 v konaní sťažovateľa ako žalobcu proti žalovanému Okresnému stavebnému bytovému družstvu B. o neplatnosť platobného výmeru.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Co 246/04 z 1. februára 2005 bolo potvrdené rozhodnutie okresného súdu ako súdu prvého stupňa sp. zn. 3 C 46/03 z 30. júla 2004 o zastavení konania z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku vo výške 1 000 Sk za podanú žalobu z 22. marca 2003 v konaní proti žalovanému Okresnému stavebnému bytovému družstvu B. o neplatnosť platobného výmeru na nájomné a služby spojené s užívaním bytu. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ dovolanie 28. februára 2005. Dňa 15. marca 2005 bola sťažovateľovi doručená výzva okresného súdu na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie vo výške 2 000 Sk. Dňa 16. marca 2005 podal sťažovateľ žiadosť o oslobodenie od platenia súdneho poplatku. Okresný súd uznesením z 18. júla 2005 nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od platenia súdneho poplatku. Odvolací súd (krajský súd) toto rozhodnutie potvrdil. Podľa názoru sťažovateľa neboli splnené podmienky pre zamietnutie jeho žiadosti na oslobodenie od platenia súdneho poplatku.

Podľa sťažovateľa bolo uznesením okresného súdu a uznesením krajského súdu porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že sťažovateľovi nebolo priznané oslobodenie od platenia súdneho poplatku.

Sťažovateľ žiada poskytnutie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 60 000 Sk. Nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňuje tým, že napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu mu bola odopretá spravodlivosť.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Vyslovuje, že základné a ľudské práva I. K. K. podľa ods. 1/, čl. 46 Ústavy SR a ods. 1/, čl. 6 Dohovoru o ich ochrane postupmi Krajského súdu v Prešove a Okresného súdu v Bardejove v dovolaní u neho vedenom ku kauze pod č. k. 3 C 46/03 porušené boli.

2. Zrušuje uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 Co 313/05-64, zo dňa 21. IX. 05 a okresného súdu v Bardejove pod č. k. 3 C 46/03, zo dňa 18. VII. 05.

3. *Prikazuje Okresnému súdu v Bardejove vo veci pod č. k. 3 C 46/03 konať.*

4. *Priznáva I. K. K. primerané finančné zadosťučinenie vo výške 60 tis. Sk (slovom šesťdesiatisíc korún slovenských), ktoré sú mu povinní Okresný súd v Bardejove a Krajský súd v Prešove uhradiť spoločne a nerozdielne do 2-och mesiacov od právoplatnosti tohto súdneho rozhodnutia.*

5. *Ukladá Okresnému súdu v Bardejove a Krajskému súdu v Prešove spoločne a nerozdielne uhradiť vzniklé trovy tohto konania na označený účet právneho zástupcu sťažovateľa, a to do 15-tich dní od právoplatnosti tohto súdneho rozhodnutia.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní

pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil právny názor, že ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové

a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že podstata základného práva priznaného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v prvom rade v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde, že tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola namietanému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenie o súdnej ochrane vykonávajú, a teda že základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale ju aj v určitej kvalite, t. j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať. Ďalej uviedol, že postup súdov v konaní o veci a jeho kvalita ustanovená zákonom je vyjadrením práva na súdnu ochranu účastníka konania vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy. Nakoniec zdôraznil, že ochranu základným právam a slobodám poskytujú predovšetkým všeobecné súdy, pričom ústavný súd súdnu ochranu v konaní o sťažnosti poskytuje iba vtedy, ak porušenie procesných práv účastníkov konania chránených zákonmi (napr. Občianskym súdnym poriadkom) je súčasne aj porušením základného práva alebo slobody upravených ústavou alebo medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 50/97, I. ÚS 54/97).

Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu na uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súd. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prejednanie veci (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. februára 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36). Právo na spravodlivé prerokovanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu.

Podľa § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 3 C 46/2003-57 z 18. júla 2005 a uznesením krajského súdu č. k. 3 Co 313/05-64 z 21. septembra 2005, k tomuto porušeniu nedošlo. Okresný súd ako súd prvého stupňa zamietol žiadosť žalobcu (sťažovateľa) o oslobodenie od platenia súdneho poplatku za dovolanie. Žalobca bol okresným súdom 20. júna 2005 vyzvaný, aby preukázal súdu všetky podstatné skutočnosti, ktoré sú potrebné na rozhodnutie o oslobodení od platenia súdnych poplatkov. Žalobca uviedol tvrdenia o svojich príjmoch a majetku, avšak výšku svojich výdavkov nepreukázal. Okresný súd nepriznal žalobcovi oslobodenie od platenia súdneho poplatku z dôvodu, že neexistujú u neho také majetkové a sociálne pomery, ktoré by oslobodenie od súdneho poplatku odôvodňovali. Krajský súd ako súd odvolací uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým nebolo priznané oslobodenie od platenia súdneho poplatku, potvrdil. Podľa názoru krajského súdu u žalobcu nie je dôvod na oslobodenie od platenia súdneho poplatku, keďže žalobca má príjem vo forme starobného dôchodku a zároveň je vlastníkom nehnuteľného majetku (rozostavanej chaty). Výška vyrubenej súdneho poplatku (2 000 Sk) nie je v takej sume, že by ju žalobca nebol schopný uhradiť.

Z priebehu konania v tejto veci je zrejmé, že predmetná vec sťažovateľa bola preskúmaná vecne prvostupňovým i odvolacím súdom. Súdy zúčastnené na rozhodovaní v tejto veci svoje rozhodnutia primerane odôvodnili a dospeli v nich v podstate k zhodným skutkovým a právnym záverom. Po oboznámení sa s obsahom príslušného spisu dospel ústavný súd k záveru, že okresný súd a krajský súd danú právnu vec správne vyhodnotili, právne posúdili a svoje rozhodnutia náležite odôvodnili. Skutočnosť, že sťažovateľom napadnuté rozhodnutia nezodpovedajú jeho právnomu názoru, podľa ústavného súdu nepostačuje k vysloveniu záveru o porušení namietaného práva. Pre rozhodnutie ústavného

súdu v uvedenej veci je podstatná skutočnosť, že z predloženej sťažnosti ani z napadnutých rozhodnutí nevyplýva nič, čo by svedčilo o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyvođených všeobecnými súdmi, resp. o porušení základných zásad súdneho konania zo strany súdneho orgánu v tejto veci. Teda k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nedošlo.

Uznesenie okresného súdu č. k. 3 C 46/2003-57 z 18. júla 2005 a uznesenie krajského súdu č. k. 3 Co 313/05-64 z 21. septembra 2005, ktoré sťažovateľ napadol svojou sťažnosťou, nemajú charakter zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Vzhľadom na to sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti požiadal o ustanovenie právneho zástupcu. Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, bolo bezpredmetné rozhodovať o sťažovateľovej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2006